

Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee liikme ja asendusliikme kandidaatide valiku põhimõtted

I. Sissejuhatus

1. Käesolevad põhimõtted (edaspidi *põhimõtted*) reguleerivad Sotsiaalministeeriumi poolt Vabariigi Valitsusele esitatavate Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee (edaspidi *komitee*) liikme kandidaatide ja asendusliikme kandidaatide valiku korraldust.
2. Põhimõtted on juhendmaterjaliks, mis täiendavad Euroopa Liidu õigusaktides, Vabariigi Valitsuse seaduses (edaspidi *VVS*) ja Vabariigi Valitsuse 13.01.2011. a määruses nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglement“ (edaspidi *reglement*) sätestatud komitee liikme kandidaatide valiku ja Vabariigi Valitsusele esitamise korraldust.

II. Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee

3. Vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 13 lõikele 4 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 300 lõigetele 1 ja 2 on komitee Euroopa Parlamenti, nõukogu ja komisjoni abistav nõuandva pädevusega organ, mis koosneb:
  - 3.1 tööandjate organisatsioonide esindajatest (edaspidi *I rühm*);
  - 3.2 töötajate organisatsioonide esindajatest (edaspidi *II rühm*) ning
  - 3.3 muudest kodanikuühiskonna esindajatest, eelkõige majandus- ja ühiskonnaelu, kodanikutegevuse, kutsetegevuse ja kultuuri alal (edaspidi *III rühm*).
4. Vastavalt komitee poolt 14.07.2010. a vastu võetud „Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee kodukorra kodifitseeritud versiooni“ (edaspidi *komitee kodukord*) sissejuhatus punktile 1–4:
  - 4.1 on komitee nõuandev organ, mis tagab organiseeritud kodanikuühiskonda kuuluvate majandus- ja ühiskonnaelu eri alade esindatuse;
  - 4.2 võimaldab komitee nõuandev ülesanne komitee liikmetel ja nende esindataval organisatsioonidel osaleda Euroopa Liidu otsuste tegemise protsessis, mis eeldab lisaks traditsioonilistele tööturu osapooltele nagu tööandjad (I rühm) ja töötajad (II rühm) ka kõigi teiste ühiskonna- ja majanduselu valdkondade esindajate osalemist;

- 4.3** on komiteel Euroopa Liidu institutsioonilises raamistikus eriline koht organiseeritud kodanikuühiskonna esindaja ja auditooriumina, sillana organiseeritud kodanikuühiskonna ja Euroopa Liidu institutsioonide vahel;
- 4.4** aitab komitee foorumina ja arvamusi kujundava organina kaasa demokraatia paremale mõjulepääsule Euroopa Liidu eesmärkide saavutamisel, sealhulgas Euroopa Liidu suhetes kolmandate riikide majandus- ja ühiskonnaelu esindajatega, ning seega tõelise euroopaliku identiteedi kujundamisele.
- 5.** Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 301 kohaselt määrab komitee koosseisu kindlaks nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal.
- 5.1** Euroopa Liidu toimimise lepingu protokoll (nr 36) üleminekusätete kohta VI jaotise artikli 7 kohaselt on kuni Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklis 301 osutatud otsuse jõustumiseni Eestist komitee liikmeid seitse.
- 5.2** Võttes arvesse „Euroopa majandus- ja sotsiaalkomitee liikmete põhikirja“ artiklites 17 ja 19 ning komitee kodukorra artiklis 18 sätestatud, samuti asjakohast head tava, on Eesti poolt nimetatud komitee asendusliikmete arv võrdne komitee liikmete arvuga.

III. Komitee liikmed

- 6.** Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 300 lõike 4 kohaselt ei seo komitee liikmeid mingid kohustuslikud juhised ning Euroopa Liidu üldistes huvides on komitee liikmed oma kohustuste täitmisel täiesti sõltumatud.
- 6.1** Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu protokoll (nr 7) Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide kohta IV peatüki artiklile 10 võimaldatakse komitee liikmetele nende kohustusi täites ning kohtumispaika ja sealt tagasi sõites tavapärased privileegid, immunitetid ja soodustused.
- 7.** Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 302 lõigete 1 ja 2 kohaselt nimetatakse komitee liikmed ametisse viieks aastaks järgmiselt:
- 7.1** nõukogu võtab pärast komisjoniga konsulteerimist vastu komitee liikmete nimekirja, mis on koostatud liikmesriikide ettepanekute põhjal.
- 7.2** nõukogu võib komitee liikmete ametisse nimetamisel küsida arvamusi Euroopa organisatsioonidelt, mis esindavad liidu tegevusega seotud majandus- ja sotsiaalsektoreid ning kodanikuühiskonda.
- 8.** Vastavalt komitee kodukorra artikli 70 lõigetele 1 ja 2 lõpevad komitee liikme volitused:
- 8.1** kui lõpeb komitee koosseisu uuendamisel nõukogu poolt kindlaksmääratud viieaastane ajavahemik (*artikkel 70 lg 1*);
- 8.2** liikme tagasiastumisel (*artikkel 70 lg 2*);
- 8.3** liikme ametist tagandamisel (*artikkel 70 lg 2*);
- 8.4** liikme surma korral (*artikkel 70 lg 2*);
- 8.5** vääramatute jõe korral (*artikkel 70 lg 2*);
- 8.6** liikmesuse välistatuse tõttu (*artikkel 70 lg 2*).

9. Vastavalt komitee kodukorra artikli 70 lõikele 3 välistavad komitee liikmesuse:

- 9.1** liikmesus valitsuses;
- 9.2** liikmesus parlamendis;
- 9.3** liikmesus Euroopa Liidu institutsioonides;
- 9.4** liikmesus Euroopa Liidu Regioonide Komitees;
- 9.5** liikmesus Euroopa Investeeringispanga haldusnõukogus;
- 9.6** alaline töö Euroopa Liidu ametniku või teenistujana.

IV. Komitee liikme kandidaatide ja asendusliikme kandidaatide esitamise ja valiku põhimõtted

10. VVS § 20² lõike 1 ja lõike 2 kolmanda lause kohaselt esitab komitee liikme ametikohtadele Eesti kandidaadid Vabariigi Valitsus. Vabariigi Valitsus esitab ka asendusliikme kandidaadid.

10.1 Kandidaatide esitamisel tutvub valitsus eelnevalt asjaomaste valitsusväliste organisatsioonide arvamusega vastavalt käesolevate põhimõtete punktile 27.

11. Vabariigi Valitsuse töö kavandamist, valitsusele arutamiseks ja otsustamiseks esitavate küsimuste ettevalmistamist reguleerib reglement, mille kohaselt muuhulgas:

11.1 vastavalt reglemendi § 4 lõigetele 1 ja 2 teeb Vabariigi Valitsusele esitatava küsimuse ettevalmistaja aegsasti koostööd ministeeriumide ja Riigikantseleiga ning kaasab küsimuse ettevalmistamisse asjaomased huvirühmad vastavalt kaasamise heale tavale.

11.2 Lähtudes reglemendi § 12 punktist 4 esitab komitee liikme (sealhulgas asendusliikme) kandidaadid Vabariigi Valitsusele otsustamiseks töövaldkonna eest vastutav minister järgmiselt:

11.2.1 töövaldkonna eest vastutav minister esitab komitee liikme ja asendusliikme kandidaadid kooskõlastatult asjaomaste ministritega;

11.2.2 töövaldkonna eest vastutav minister kuulab enne kandidaatide esitamist ära asjaomaste valitsusväliste organisatsioonide ettepanekud vastavalt käesolevate põhimõtete punktile 27.

12. Arvestades komitee ülesandeid, komitee liikmele ja asendusliikmele, samuti nende kandidaatide valikule õigusaktidest tulenevaid nõudeid, viib Sotsiaalministeerium komitee liikme kandidaatide ja asendusliikme kandidaatide leidmiseks ja Vabariigi Valitsusele esitamiseks läbi valikumenetluse:

12.1 I rühm – kahe liikme kandidaadi ja kahe asendusliikme kandidaadi leidmiseks;

12.2 II rühm – kahe liikme kandidaadi ja kahe asendusliikme kandidaadi leidmiseks;

12.3 III rühm – kolme liikme kandidaadi ja kolme asendusliikme kandidaadi leidmiseks.

- 13.** Mõistlik aeg enne Vabariigi Valitsusele sellekohase kandidaatide nimekirja esitamist avaldab Sotsiaalministeerium vähemalt ühes üleriigilise levikuga päevalehes teate komitee liikme kandidaatide ja asendusliikme kandidaatide leidmise menetluse alustamise kohta.
- 14.** Sotsiaalministeerium avaldab teabe kandidaatide valikumenetluse läbiviimise kohta ka oma veebilehel, märkides vähemalt informatsiooni:
- 14.1** kandidaatide leidmise menetluse läbiviimise korra ja tähtaegade kohta;
- 14.2** komitee liikme (sh asendusliikme) kandidaadi esitamise õigust taotlevale organisatsioonile esitatavate nõuete kohta, mis on toodud käesolevate põhimõtete punktis 15;
- 14.3** komitee liikmesust (sh asendusliikmesust) välistavate asjaolude kohta, mis on toodud käesolevate põhimõtete punktis 9.
- 15.** Taotluse komitee liikme kandidaatide ja asendusliikme kandidaatide esitamiseks võivad, lähtuvalt komitee struktuurist, kandidaatide esitamisel väljakujunenud riigisisest tavast ning võimalikult ulatusliku esindatuse eesmärgist, esitada vastavalt:
- 15.1** I rühma liikme ja asendusliikme kandidaadid – tööandjate keskliidud ja ettevõtjate üleriigilised esindusühingud;
- 15.2** II rühma liikme ja asendusliikme kandidaadid – ametiühingute keskliidud;
- 15.3** III rühma liikme ja asendusliikme kandidaadid – väljaspool I ja II rühma tegevusvaldkonda tegutsevad kodanikuühendused, eelkõige majandus- ja ühiskonnaelu, kodanikutegevuse, kutsetegevuse ja kultuuri alal tegutsevad isikud. Lähtuvalt komitee eesmärkidest, ülesannetest ja struktuurist ei saa taotlust kandidaatide esitamiseks esitada:
- 15.3.1** erakonnad;
- 15.3.2** erakondadega vahetult seotud ühingud;
- 15.3.3** äriühingud;
- 15.3.4** füüsilised isikud.
- 15.4** Punktis 15 nimetatud isikute (välja arvatud füüsilised isikud) ühiseks nimetajaks käesolevas dokumendis on organisatsioonid.
- 16.** Igal organisatsioonil on õigus taotleda ühe oma rühmale vastava komitee liikme kandidaadi koos asendusliikme kandidaadiga esitamist.
- 17.** Kirjalik taotlus kandidaadi ja asendusliikme kandidaadi esitamiseks tuleb esitada Sotsiaalministeeriumile. Taotluses tuleb märkida vähemalt:
- 17.1** taotluse esitava organisatsiooni andmed;
- 17.2** kuni kaheleheküljeline selgitus taotlust esitava organisatsiooni või organisatsioonide kohta, millest nähtub taotleja vastavus taotluse esitamise õiguse aluseks olevatele kriteeriumidele vastavalt käesolevate põhimõtete punktile 15 ning taotleja esinduslikkust iseloomustavad andmed eelkõige lähtuvalt käesolevate põhimõtete punktis 21 nimetatud kriteeriumidest.
- 18.** Sotsiaalministeerium edastab peale taotluste esitamise tähtaja möödumist taotluse esitajale teabe temaga samas rühmas taotluse esitanud ning käesolevate põhimõtete punktis 15 toodud tingimustele vastavate organisatsioonide kohta.

- 19.** Kui taotluse komitee liikme kandidaadi koos asendusliikme kandidaadiga esitamiseks on esitanud rohkem organisatsioone kui vastava komitee rühmale ettenähtud liikmete arv, on organisatsioonidel võimalik rühma sees kahe nädala jooksul kokku leppida, millised organisatsioonid antud rühmale ettenähtud liikmete ja asendusliikmete kandidaatide kohad täidavad.
- 20.** Käesolevate põhimõtete punktis 19 toodud kokkuleppe saavutamisel edastavad organisatsioonid Sotsiaalministeeriumile ühise kirjaliku avalduse, milles:
- 20.1** teatavad komitee liikme kandidaadi koos asendusliikme kandidaadiga esitavate organisatsioonide nimed;
  - 20.2** tuuakse selgesõnaliselt välja, millised organisatsioonid loobuvad komitee liikme kandidaadi koos asendusliikme kandidaadiga esitamise taotlusest.
- 21.** Kui taotluse komitee liikme kandidaadi koos asendusliikme kandidaadiga esitamiseks on esitanud rohkem organisatsioone kui vastava komitee rühmale ettenähtud liikmete arv ning käesolevate põhimõtete punktides 19 ja 20 toodud kokkulepet saavutatud ei ole, koostab Sotsiaalministeerium iga rühma kohta eraldi taotlejate paremusjärjestuse, hinnates taotluses esitatud organisatsiooni iseloomustavate andmete alusel organisatsioonide esinduslikkust eelkõige järgmiste kriteeriumide koosmõjus:
- 21.1** organisatsiooni võime ja motiveeritus oma huvide esindamiseks;
  - 21.2** organisatsiooni tegevuse kaalukus ühiskonnas;
  - 21.3** organisatsiooni liikmeskonna suurus;
  - 21.4** organisatsiooni tegevuse ulatus riigisiselt ja Euroopa Liidu tasandil;
  - 21.5** organisatsiooni esindatavate tegevusvaldkondade mitmekesisus ning
  - 21.6** vastavus komitee eesmärkidele ja ülesannetele.
- 22.** Taotlejate paremusjärjestuses kõrgema järjekorranumbriga organisatsioonil on eesõigus nimetada üks komitee liikme kandidaat koos asendusliikme kandidaadiga.
- 23.** Kui taotluse komitee liikme kandidaadi koos asendusliikme kandidaadi nimetamiseks on esitanud vähem organisatsioone kui vastava komitee rühmale ettenähtud liikmete arv, tekib taotluse esitanud organisatsioonidel vastavalt nende järjekohale taotlejate paremusjärjestuses õigus esitada täiendav kandidaat. Täiendavaid kandidaate võib esitada kuni asjaomasele rühmale vastava arvu kandidaatide leidmiseni.
- 24.** Sotsiaalministeerium teavitab kõiki komitee liikme kandidaadi koos asendusliikme kandidaadi esitamiseks taotluse esitanud organisatsioone kirjalikult sellest, kes taotlejatest, arvestades käesolevate põhimõtete punkte 19-23, saab õiguse esitada komitee liikme kandidaadi koos asendusliikme kandidaadiga. Vastava õiguse saanud organisatsioonile antakse vähemalt viis tööpäeva aega komitee liikme kandidaadi ja asendusliikme kandidaadi esitamiseks. Kandidaadi esitamiseks edastab organisatsioon kirjaliku avalduse Sotsiaalministeeriumile.
- 25.** Komitee liikme ja asendusliikme kandidaatide puhul peavad puuduma liikmesust välistavad asjaolud, mis on toodud käesolevate põhimõtete punktis 9.
- 26.** Komitee liikme kandidaadi ja asendusliikme kandidaadi nimetamiseks esitatud kirjalikus avalduses märgitakse andmed, millest nähtub kandidaadi vastavus komitee

liikmele kehtestatud nõuetele, mis on toodud käesolevate põhimõtete punktis 9. Avaldusele lisatakse kandidaadi kirjalik nõusolek kandideerimise kohta.

- 27.** Nõuetekohaselt esitatud kandidaatide nimekirja esitab Sotsiaalministeerium arvamuse avaldamiseks kõigile komitee liikme kandidaadi koos asendusliikme kandidaadi esitamiseks taotluse esitanud organisatsioonidele, kooskõlastab teiste asjaomaste ministriumidega ning esitab Vabariigi Valitsusele õigusaktides sätestatud korras.